



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์  
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๔๘

วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ตั้งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็น  
พรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ  
ตั้งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามพระราชบัญญัติ  
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓  
ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ ดังนี้

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ร่วมกันกับพรรคต้นตระกูลไทย  
แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการรวมพรรคเข้าด้วยกัน โดยมีพรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลัก  
ในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาติไทยและพรรคต้นตระกูลไทย

นาย ณ ตะวัน พรหมทา มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ขอคัดค้านการยุบรวม  
พรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย เนื่องจากนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคทำผิดข้อบังคับ  
พรรคและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ กรณีการยุบรวมพรรค ดังนี้

- ๑) ไม่มีหนังสือเชิญสมาชิกพรรคและกรรมการบริหารพรรคร่วมประชุมเพื่อยุบรวมพรรค
- ๒) คณะกรรมการบริหารพรรคไม่ครบองค์ประชุมใหญ่

๓) ประธานสาขาพรรคทั้ง ๕ สาขา ถูกให้ลงลายมือชื่อโดยอ้างว่าลงลายมือชื่อเพื่อเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ไม่ได้บอกว่าเป็นการยุบรวมพรรคแต่อย่างใด

๔) ประธานสาขาพรรคลงลายมือชื่อไม่ครบ

พรรคต้นตระกูลไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งแจ้งแก้ไขข้อคัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

๑) พรรคต้นตระกูลไทยได้ทำหนังสือเชิญสมาชิกพรรคประชุมใหญ่วิสามัญและระเบียบวาระการประชุม ลงวันที่ กำหนด วัน เวลาและสถานที่เข้าประชุมชัดเจน ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๗ พรรคที่

๒) คณะกรรมการบริหารพรรค มี ๕ คน มาร่วมประชุม ๘ คน ถูกต้องตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๕ (๑)

๓) ประธานสาขาพรรคทุกสาขาได้รับหนังสือเชิญประชุมและรับทราบการยุบรวมพรรค และได้ยกมือสนับสนุนมติที่ประชุมให้ยุบรวมพรรคทุกคน

๔) ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๕ (๔) ผู้แทนสาขาพรรค ตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค ให้ประธานสาขาพรรคเป็นผู้แทนสมาชิกสาขาพรรคนั้น เข้าร่วมประชุมใหญ่ของพรรค เมื่อประธานสาขาพรรคร่วมประชุม ๔ สาขา ถือว่ามีตัวแทนสาขาพรรคมาร่วมประชุมแล้ว

นาย ณ ตะวัน พรหมทา มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอดอนเรื่องร้องคัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย เนื่องจากได้ตรวจสอบแล้วพบว่าตนเองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งให้พรรคต้นตระกูลไทยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑) เหตุใดจึงมีหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งมีเลขหนังสือเดียวกัน แต่ลงวันที่และเนื้อหาพร้อมทั้งสาระการประชุมในหนังสือดังกล่าวไม่เหมือนกัน

๒) คณะกรรมการบริหารพรรคต้นตระกูลไทยได้มีการเข้าชื่อร้องขอให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบข้อ ๖๗ ของข้อบังคับพรรคคั่นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ว่าไร

๓) เหตุใดพรรคคั่นตระกูลไทยจึงมิได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคคั่นตระกูลไทยคราวที่มีมติให้ยุบพรรคคั่นตระกูลไทยร่วมกับพรรคชาติไทย และกำหนดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคคั่นตระกูลไทย ตามข้อ ๖๗ วรรคสี่ ของข้อบังคับพรรคคั่นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ มาในคราวที่ได้ร่วมกันแจ้งมติยุบพรรคการเมือง แต่ได้จัดส่งรายงานการประชุมดังกล่าวมาพร้อมกับหนังสือชี้แจงแก้ข้อคัดค้านการยุบพรรคการเมือง

พรรคคั่นตระกูลไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

๑) การจัดทำหนังสือเชิญประชุมฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง ไม่ได้ดูมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคแต่ได้จัดทำไปตามความเข้าใจของตนเองและยังมิได้ส่งให้สมาชิกแต่อย่างใด เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบพบว่าหนังสือเชิญประชุมผิดพลาดไม่ถูกต้องจึงยกเลิกหนังสือฉบับดังกล่าว และจัดทำหนังสือเชิญประชุมฉบับลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยใช้เลขหนังสือเดียวกันเนื่องจากเป็นเรื่องเดียวกัน

๒) การประชุมใหญ่วิสามัญพรรคคั่นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เป็นการเรียกประชุมและกำหนดวัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุม โดยคณะกรรมการบริหารพรรคตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับพรรคคั่นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖

๓) พรรคคั่นตระกูลไทยได้จัดส่งเอกสารประกอบการยุบพรรคคั่นตระกูลไทย รวมเข้ากับพรรคชาติไทยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วแต่ไม่ครบถ้วน จึงได้ทำหนังสือชี้แจงและได้ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีมติให้ยุบพรรคคั่นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยเพิ่มเติมในภายหลัง

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ กรณีมีมติเห็นชอบการยุบพรรคคั่นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๑

นายบรรณรักษ์ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ อ้างว่าเป็นประธานคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย และเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย ตามลำดับ ร่วมกันยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ คัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทย สรุปได้ว่า

๑) นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ไปเจรจากับพลเอก กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ และคณะ เพื่อขอให้มาเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค ตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม ๒๕๔๗ และพลเอก กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ พร้อมคณะ ขอให้นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ทำหนังสือเชิญประชุมเพื่อเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคและจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติม ตามหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๒) นายพิชิตพล แก้วจักร ประธานสาขาภาคเหนือซึ่งเป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เรื่องการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารและจัดตั้งสาขาเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ ห้องรัชชวิภา ชั้น ๒ อาคารธารทิพย์ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ก ได้มาแสดงหนังสือต่อหน้าที่ประชุมสมาชิกผู้ร่วมคัดค้าน ณ ห้องประชุม ชั้นที่ ๓๐ ตึกยูเอ็มทาวเวอร์ ถนนรามคำแหง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ว่า “ไม่มีวาระการยุบรวมพรรคแต่อย่างใด” และได้มอบเอกสารหนังสือเชิญประชุมพร้อมวาระให้ที่ประชุมรับทราบรายละเอียด

๓) นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ประกาศตัวพร้อมเป็นสมาชิกพรรคชาติไทยและเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร ของพรรคชาติไทย โดยเอาที่ทำการสำนักงานใหญ่พรรคต้นตระกูลไทยเป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร

พฤติการณ์ของนายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๗ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย เห็นควรให้นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ พ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) เพื่อดำเนินกิจการทางการเมือง

ต่อไป ในการประชุมของสมาชิกผู้คัดค้านการยุบพรรคและรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยทั้งสองครั้ง สมาชิกผู้มาเข้าร่วมประชุมทั้งสองครั้งได้ลงมติเป็นเอกฉันท์คัดค้านการยุบพรรคและรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทย โดยขอสงวนสิทธิเรียกร้องให้ดำรงไว้แห่งพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรักษาสถานะของสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยในการดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไป คัดค้านและขอให้ได้สวนข้อเท็จจริงกรณีมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่อนุมติการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อไปร่วมกับพรรคชาติไทยโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการได้สวนข้อเท็จจริงนายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคฝ่ายเดียวโดยไม่มีการได้สวนสมาชิกพรรคผู้คัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย ซึ่งขาดความชอบธรรม ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยและพรรคต้นตระกูลไทย ในการดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๑๐๗ (๔)

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้รับหนังสือของนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกสิน และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ รวมไว้ในสำนวน พร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้องทราบและทำคำชี้แจงพร้อมรับรองข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย กรณีมีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและสำเนาหนังสือของนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกสิน และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ ให้พรรคต้นตระกูลไทยในฐานะผู้ถูกร้องและพรรคชาติไทย ในฐานะผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

พรรคต้นตระกูลไทย ยื่นหนังสือชี้แจงคำร้องคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทย พร้อมหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑) เรื่องการคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปร่วมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก นั้น

(๑) นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้เจรจากับ พลเอก กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ เพื่อให้มาร่วมกันทำงานจริง แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยนไป นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ได้ปรึกษาหารือกับกรรมการบริหารพรรคได้ข้อยุติว่าให้เรียกประชุมเพื่อมีมติ

ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ เพื่อเสนอให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปรวมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ จึงทำหนังสือ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เชิญประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคได้ประชุม เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ มีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปรวมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก และมีมติให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เพื่อเสนอมติดังกล่าว ส่วนหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เป็นหนังสือเชิญประชุมฉบับแรกที่เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำเอกสารการประชุมของพรรคจัดทำขึ้นโดยไม่ได้คุณสมบัติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่ให้อัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ และระเบียบวาระการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ตามความเข้าใจของตนเองและจัดพิมพ์เป็นหนังสือเชิญประชุมและระเบียบวาระการประชุมใหญ่วิสามัญพร้อมทั้งจัดเข้าแฟ้มประชุม แต่ยังมีได้ส่งให้สมาชิกแต่อย่างใด เมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงมาตรวจสอบเห็นถึงความผิดพลาดของหนังสือเชิญประชุมและระเบียบวาระการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ จึงยกเลิกหนังสือดังกล่าว แล้วจัดพิมพ์หนังสือฉบับใหม่ให้ถูกต้องตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยใช้เลขที่หนังสือเดียวกัน เนื่องจากเป็นเรื่องเดียวกัน แล้วจัดส่งเอกสารให้กับสมาชิกโดยเจ้าหน้าที่พรรคส่วนประธานสาขาพรรคบางสาขาได้มารับหนังสือเชิญประชุมที่สำนักงานใหญ่ด้วยตัวเอง และบางสาขาเจ้าหน้าที่พรรคได้ประสานงานทางโทรศัพท์ให้มาประชุม

(๒) กรณีนายพิชิตพล แก้วจักร ประธานสาขาจังหวัดลำปาง เจ้าหน้าที่พรรคได้หยิบเพิ่มเอกสารระเบียบวาระการประชุมฉบับที่ได้จัดทำผิดพลาดไปให้ซึ่งทางพรรคได้ยกเลิกเอกสารดังกล่าวแล้ว ในที่ประชุมตามระเบียบวาระการยุบพรรคต้นตระกูลไทย นายพิชิตพล แก้วจักร ได้ยกมือเห็นชอบให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย มติดังกล่าวทำให้ผู้จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคต้นตระกูลไทยไม่พอใจ จึงพยายามดึงเอาประธานสาขาพรรคเข้าไปร่วมการคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทย และมีการประชุมที่ตึกยูเอ็ม ทาวเวอร์ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยผู้คัดค้านส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยตามข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๑ ประเภทสมาชิกสามัญ ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ยื่นใบสมัครตามข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค มีมติอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้ บุคคลที่คัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยยังไม่เป็นสมาชิกพรรคตาม

ข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑ เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพรรคยังไม่มีมติอนุมัติให้เป็นสมาชิกพรรค รวมถึงนายวรัตน์ รุ่งรัตนกสิน และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ ที่ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ก็มีได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้พรรคต้นตระกูลไทยเสียหายและเสียโอกาสทางการเมือง สำหรับการนัดประชุมคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทย เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ บุคคลที่เข้าประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นการชั่วคราว และคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย ทำให้พรรคต้นตระกูลไทยเสียหาย กลุ่มบุคคลดังกล่าว ไม่มีสิทธิจะแต่งตั้งให้ใครรักษาการหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย เพราะนายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ยังคงสถานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย

(๓) นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ดำเนินการเพื่อยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปพร้อมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก อย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ และข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย ส่วนการประกาศตัวเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคชาติไทย เป็นการมอบหมายงานของหัวหน้าพรรคชาติไทยให้ดูแลพื้นที่เลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร หลังจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปพร้อมกับพรรคชาติไทยแล้ว ปัจจุบันพรรคต้นตระกูลไทยยังคงสถานะเป็นพรรคการเมือง

๒) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

(๑) การร้องคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยพร้อมกับพรรคชาติไทยโดยพรรคชาติไทยเป็นหลัก ผู้คัดค้านไม่เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย จึงไม่มีสิทธิคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทย และพรรคต้นตระกูลไทยได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีของผู้คัดค้านแล้ว ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสิทธิของผู้คัดค้านว่า มีสิทธิหรือไม่

(๒) พรรคต้นตระกูลไทยได้ดำเนินการยุบรวมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ และข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖๗ และข้อ ๑๐๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยพร้อมกับพรรคชาติไทยโดยพรรคชาติไทยเป็นหลัก

พรรคชาติไทย ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่ประการใด

นายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ อ้างว่าเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑) อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๘ ข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย หมวด ๓ ข้อ ๒๐ (๖) (ค) และมติที่ประชุมของสมาชิกผู้คัดค้านการยุบพรรคและรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ และ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เพื่อคัดค้านมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ให้เป็นโมฆะและยกเลิกไป

๒) ผลกระทบและความเสียหายแก่พรรคและสมาชิกพรรคโดยรวมที่ไม่เห็นด้วยและคัดค้านการยุบพรรคและรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยมีดังนี้

(๑) การที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบขัดต่อรัฐธรรมนูญ ได้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกพรรคผู้เสียหาย คือ การละเมิดสิทธิ การลิดรอนสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสมาชิกพรรคผู้ไม่เห็นด้วยกับการยุบรวมพรรคในครั้งนี้ เป็นการปิดกั้นเสรีภาพการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของพรรคร่วมกันของมวลสมาชิกพรรคโดยรวม

(๒) การที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ประกาศยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปรวมเข้ากับพรรคชาติไทย ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้นเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมและการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรค ส่งผลให้สมาชิกพรรคที่กำลังดำเนินการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคต้นตระกูลไทย โดยเฉพาะที่ได้มีการประชาสัมพันธ์การจัดตั้งศูนย์ประสานงานพรรคต้นตระกูลไทย การติดตั้งแผ่นป้ายขนาดใหญ่ และการทำแผ่นพับใบปลิว ได้รับความเสียหายเป็นอันมาก โดยนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ไม่ได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๕ และที่สำคัญได้เกิดปัญหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) คือ คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน ด้วยเหตุดังกล่าว จึงขอคัดค้าน



การยุบรวมพรรคในครั้งนี้ให้เป็นโมฆะ เพราะเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคต้นตระกูลไทยอย่างมาก

๓) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอาศัยข้อเท็จจริงทางสังคมและความเป็นสาธารณะ เพื่อจรรโลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และพิจารณาความผิดของนายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ขัดต่อข้อบังคับพรรคและรัฐธรรมนูญ เห็นควรถอดถอนสถานภาพให้พ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยและให้คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยสรรหารายชื่อสมาชิกที่เหมาะสมนำเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคต้นตระกูลไทยชุดใหม่ต่อไป

นายทะเบียนพรรคการเมือง ยืนยันคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย กรณีมีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก นั้น หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยไว้แล้ว และได้ตรวจสอบข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติพบว่า นายวรรณ รุ่งรัตนกลิน และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ ไม่มีชื่อเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิมีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบ

พรรคการเมืองนั้น” มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคต้นตระกูลไทยขอรวมเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก โดยพรรคต้นตระกูลไทยได้ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และที่ประชุมใหญ่ของพรรคต้นตระกูลไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ พรรคชาติไทยได้ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก ต่อมาวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยและหัวหน้าพรรคชาติไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคการเมืองทั้งสองได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคให้รวมพรรคเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกัน โดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบกับทั้งสองพรรคได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด จึงเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ แล้ว

ที่นายวรรธน์ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ยื่นหนังสือคัดค้านการยุบรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย นั้น ข้อเท็จจริงได้ความตามคำชี้แจงของพรรคต้นตระกูลไทย และนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติว่า บุคคลทั้งสองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยเป็นกลุ่มบุคคลที่จัดตั้งกันขึ้นเอง ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายหรือข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทยให้สิทธิคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยที่จะคัดค้านมติพรรคต้นตระกูลไทย ดังนั้น บุคคลทั้งสองและคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะคัดค้านมติการยุบรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยได้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายนพดล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน คือ นายศักดิ์ เตชาชาญ วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชช์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ